

Kirje

16.9.2021

VN/23589/2021

VN/23589/2021-OKM-1

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Varainhoitovuoden 2021 aikana jaettavaksi jätetyn perusrahoituksen ja kolmannen lisätalousarvion perusteella koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnettävän lisärahoituksen hakeminen

Tässä kirjeessä ohjeistetaan ammatillisen koulutuksen järjestäjiä varainhoitovuoden 2021 aikana jaettavaksi jätetyn perusrahoituksen hakemisesta. Samalla ohjeistetaan kolmannen lisätalousarvion perusteella koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi myönnettävän lisärahoituksen (5 milj. €) hakemisesta. Molempia haetaan yhdellä sähköisellä hakulomakkeella, ja niistä päätetään vuoden 2021 toisella lisäsuoritepäätöksellä.

1. Vuoden 2021 talousarvion määrärahasta varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätetty perusrahoitus

Toisella lisäsuoritepäätöksellä jaettavan perusrahoituksen määrä

Valtion vuoden 2021 varsinaisen talousarvion mukainen ammatillisen koulutuksen määräraha on 1 930 909 000 euroa, josta perusrahoituksen osuus on 1 365 136 000 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti 16.12.2020 ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisista opiskelijavuosimääristä ja perusrahoituksen harkinnanvaraisesta korotuksesta vuodelle 2021 (varsinainen suoritepäätös). Talousarvion määrärahasta jaettiin perusrahoitusta yhteensä 1 272 136 000 euroa, josta harkinnanvaraisena korotuksena myönnettiin 12 665 000 euroa.

Perusrahoitusta jätettiin varainhoitovuoden aikana jaettavaksi yhteensä liki 93 000 000 euroa. Tästä 80 000 000 euroa jaettiin 12.5.2021 vuoden ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä harkinnanvaraisena korotuksena opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Lisäksi varsinaisen suoritepäätöksen korjauspäätöksellä 15.4.2021 jaettiin 658 503 euroa ja ensimmäisen lisäsuoritepäätöksen oikaisupäätöksellä 13.9.2021 edelleen 330 382 euroa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

29 516 001
35 829 516 001

91 359 335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

Toisella lisäsuoritepäätöksellä perusrahoitusta voidaan edellisten johdosta jakaa noin 12 011 000 euroa.

Toisella lisäsuoritepäätöksellä jaettavien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä

Vuoden 2021 talousarvion mukainen ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 181 700 opiskelijavuotta, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava määrä on vähintään 8 100 opiskelijavuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi varsinaisella suoritepäätöksellä tavoitteellisia opiskelijavuosia yhteensä 179 457. Työvoimakoulutuksen kasvaneeseen tarpeeseen vastaamiseksi ministeriö kohdensi työvoimakoulutukseen 9 585 opiskelijavuotta, mikä oli liki 1 500 enemmän kuin talousarviossa asetettu vähimmäismäärä edellytti.

Toisella lisäsuoritepäätöksellä tavoitteellisia opiskelijavuosia voidaan jakaa enintään 2 243. Ministeriö ei kohdenna toisella lisäsuoritepäätöksellä tavoitteellisia opiskelijavuosia erikseen työvoimakoulutukseen, mutta koulutuksen järjestäjät voivat tarvittaessa käyttää saamaansa opiskelijavuosisäystä myös työvoimakoulutuksen järjestämiseen.

Tavoitteellisten opiskelijavuosien lisäämisen perusteet

Hallituksen vuoden 2022 talousarvioesitystä koskevan neuvottelun työllisyystoimia koskevissa pöytäkirjamerkinnöissä linjataan nopeavaikutteisista toimista, joilla pyritään vastaamaan työmarkkinoille syntyneeseen akuuttiin työvoimapulaan. Toimet koskevat tässä vaiheessa muun muassa työperäisen maahanmuuton sujuvoittamista ja nuorten työllisyyden edistämistä.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijavuosien lisääminen lisäsuoritepäätöksillä on ministeriön keskeisimpiä välineitä akuuttiin osajapulaan vastaamiseksi. Työkäisen väestön osaamista on pystyttävä kehittämään entistä nopeammin ja tehokkaammin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Ministeriö kohdentaa toisella lisäsuoritepäätöksellä opiskelijavuosisäystä niille koulutuksen järjestäjille, jotka hakemustensa perusteella pystyvät tehokkaimmin lisäämään työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa parantavia koulutuspalvelujaan ensisijaisilla toiminta-alueillaan. Lisäksi opiskelijavuosisäyksiä voidaan kohdentaa järjestäjille, joilla oppivelvollisia aloitti tänä syksynä ennakoitua suurempi määrä esimerkiksi asuinkuntien osoittamien oppivelvollisten johdosta.

Talousarvion mukainen opiskelijavuosimäärä tulee olla täysimääräisessä ja tehokkaassa käytössä, jotta käytettävissä olevilla ammatillisen koulutuksen resursseilla kyetään vastaamaan kaikenikäisen väestön ja työelämän osaamistarpeisiin joka puolella maata ja kaikilla toimialoilla. Toisella lisäsuoritepäätöksellä varmistetaan talousarvion opiskelijavuosiresurssin tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö. Tämän vuoksi jäljellä olevia tavoitteellisia opiskelijavuosia on tarkoitus kohdentaa vain sellaisille koulutuksen järjestäjille, joiden kuluvan vuoden opiskelijavuositoteuman ministeriö arvioi ylittävän järjestäjälle varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettyjen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän. Ministeriö käyttää arvionsa pohjana Koski-järjestelmän mukaisia kuluvan vuoden tammi-elokuun ja kahden aikaisemman vuoden toteumatietoja. Liitteessä 1 on esitetty ministeriön tämänhetkinen arvio kunkin koulutuksen järjestäjän koko vuoden opiskelijavuositoteumasta. Liitteessä 2 esitetään vuosien 2019 ja 2020 sekä vuoden 2021 tammi-elokuun kuukausikohtaiset opiskelijavuosikertymät, joiden pohjalta liitteen 1 arvioon on päädytty.

Mikäli koulutuksen järjestäjän oma arvio opiskelijavuositoteumastaan poikkeaa ministeriön esittämästä arviosta, järjestäjän tulee esittää ja perustella oma arvionsa opiskelijavuosisäystä hakiessaan.

Harkinnanvaraisen korotuksen myöntämisen perusteet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 32 e §:n mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä johtuen. Harkinnanvaraista korotusta voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Ministeriön tarkoituksena on myöntää toisella lisäsuoritepäätöksellä perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta sellaisiin tarpeisiin, jotka eivät ole olleet ennakoitavissa varsinaista suoritepäätöstä tehtäessä. Harkinnanvaraista korotusta voidaan myöntää erityisen perustellusta syystä myös sillä perusteella, että työvoiman saatavuuden ja kohtaannon parantamiseksi ja/tai oppivelvollisten koulutukseen pääsyn turvaamiseksi välttämätön koulutustarjonnan lisäystarve kohdentuu erityisen kalliin koulutuksen järjestämiseen, eikä koulutuksen järjestäjällä ole kokonaisrahoituksensa puitteissa muutoin mahdollisuutta toteuttaa tarvittavaa lisäystä. Lisäsuoritepäätöksellä myönnettävät opiskelijavuosilisäykset tulisi voida pääsääntöisesti toteuttaa ilman tarvetta perusrahoituksen harkinnanvaraiseen korotukseen.

Uusi oppivelvollisuuslaki on tullut voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuuslain 19-21 §:ssä säädetään erityisistä majoitus- ja matkakorvauksista, jotka koulutuksen järjestäjä korvaa oppivelvolliselle, jonka matka kodista lähimpään soveltuvaan oppilaitokseen on yli 100 kilometriä. Oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa hallituksen esityksessä on todettu, että nämä kustannukset korvattaisiin koulutuksen järjestäjille perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena. Harkinnanvarainen korotus myönnetään koulutuksen järjestäjille lähtökohtaisesti toteutuneiden kustannusten perusteella.

Varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätetyn perusrahoituksen hakeminen

Koulutuksen järjestäjät voivat hakea varainhoitovuoden aikana ilmenneisiin tarpeisiin jätettyä perusrahoitusta tavoitteellisina opiskelijavuosina ja/tai erityisen perustellusta syystä perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena.

Mikäli koulutuksen järjestäjä hakee varainhoitovuoden aikana myönnettävää perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta usean eri syyn perusteella, hakemuksessa tulee eritellä haettava harkinnanvaraisen korotuksen euromäärä näiden syiden mukaisesti ja perustella niistä jokainen kohta erikseen. Haettaessa harkinnanvaraista korotusta oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen majoitus- ja matkakorvausten perusteella, tulee esittää selvitys jo maksetuista sekä arvio vuoden 2021 aikana maksettavaksi tulevista korvauksista.

2. Vuoden 2021 kolmannen lisätalousarvion rahoitus koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi

Aiemmillä lisäsuoritepäätöksillä koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnetty lisärahoitukset

Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa päätettiin 30 miljoonan euron lisämäärärahasta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen ammatillisessa koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi lisärahoituksen koulutuksen järjestäjille 30.9.2020 (VN/15767/2020-OKM-93) ja 16.12.2020 (VN/24305/2020-OKM-71) tekemillään lisäsuoritepäätöksillä. Lisärahoitusta myönnettiin yhteensä 103 koulutuksen järjestäjälle. Lisärahoitusta tuli kohdentaa erityisesti koulutuksensa keskeyttäneiden tai keskeyttämishän alla olevien opiskelijoiden opiskelun ohjaukseen ja tukeen sekä valmistumassa olevien opiskelijoiden opinto-ohjaukseen ja

näyttöjen mahdollistamiseen. Tavoitteena oli lieventää koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen negatiivisia vaikutuksia opintojen etenemiseen ja opiskelijoiden hyvinvointiin.

Vuoden 2021 ensimmäisessä lisätalousarviossa osoitettiin ammatilliseen koulutukseen 17,5 miljoonan euron lisärahoitus koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi lisärahoituksen 12.5.2021 (VN/4469/2021-OKM-124) tekemällään lisäsuoritepäätöksellä 96 koulutuksen järjestäjälle. Lisärahoitus oli tarkoitettu käytettäväksi tarvittaviin tukitoimiin opintojen keskeyttämisen ehkäisemiseen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin lisäämiseen sekä opiskelijoiden osaamiserojen tasoittamiseen ja valmistuvien ammattiosaamisen varmistamiseen. Tukitoimia tuli kohdentaa erityisesti pitkien etäopetusjaksojen aiheuttamien ongelmien lieventämiseen sekä erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden keskeyttämisen ehkäisyyn.

Vuoden 2021 lisärahoituksella oli mahdollista jatkaa vuonna 2020 myönnettyllä lisärahoituksella käynnistettyjä toimia tai aloittaa täysin uusia toimia kuitenkin siten, että ne pystyttäisiin toteuttamaan pääasiallisesti vuoden 2021 aikana.

Nyt haettavana olevan lisärahoituksen käyttötarkoitus

Kuluvan vuoden kolmannessa lisätalousarviossa ammatilliseen koulutukseen lisättiin edelleen 5 miljoonaa euroa koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi. Ammatillisessa koulutuksessa on jo toteutettu laajasti erilaisia tukitoimia aiempien lisätalousarvioiden lisämäärärahoilla. Nyt haettavana oleva lisämääräraha on tarkoitettu näiden tukitoimien jatkamiseen vielä kuluvan loppuvuoden ajaksi. Perustellusta syystä voidaan käynnistää myös uusia toimia tavoitteena kuitenkin, että ne pystyttäisiin toteuttamaan pääosin vuoden 2021 aikana.

Ministeriö kiinnittää koulutuksen järjestäjien huomiota siihen, että opiskeluhuollon suorat kustannukset kuuluvat ensisijaisesti kunnan vastuulle, eikä tämä lisärahoitus ole tarkoitettu käytettäväksi esimerkiksi kuraattoreiden tai psykologien palkkaamiseen.

Koronavirusepidemian vaikutuksia ammatilliseen koulutukseen on kuvattu laajemmin vuoden 2021 ensimmäisen lisäsuoritepäätöksen rahoituksen hakukirjeessä 26.2.2021 (VN/4469/2021-OKM-1). Kirjeessä on myös kuvattu lisärahoituksen keskeisimpiä käyttökohteita ja kohderyhmiä.

Lisärahoituksen hakeminen ja myöntämisen perusteet

Lisärahoitusta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi haetaan perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena.

Koulutuksen järjestäjän tarvetta lisärahoitukseen arvioidaan ensisijaisesti hakemuksessa esitettyjen tietojen, aiempien lisärahoitushakemusten ja tarvittaessa myös Koski-järjestelmästä saatavien tilastotietojen perusteella.

Lisämäärärahan pienuuden vuoksi ministeriö priorisoi lisärahoituksen jaossa niitä järjestäjiä, jotka ovat aiemmissa koronavirustilanteen johdosta myönnettyissä lisämäärärahan jaoissa saaneet joko opiskelijavuosivolyyymiinsa tai aiemmissa hakemuksissa ilmoitettujen lisätukea tarvitsevien opiskelijoiden lukumäärään suhteutettuna muita järjestäjiä vähemmän lisärahoitusta. Lisäksi lisärahoituksen saamisen edellytyksenä on, että aiemmin tarkoitukseen myönnetty lisärahoitus on käytetty tai sidottu käytettäväksi kokonaisuudessaan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Mikäli koulutuksen järjestäjälle ei ole myönnetty lisärahoitusta vuoden 2021 ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä 12.5.2021 (VN/4469/2021-OKM-124), tai mikäli kyseisen haun hakulomakkeella järjestäjän ilmoittamien lisätukea tarvitsevien opiskelijoiden määrissä tai tarvittavissa lisärahoituksen käyttökohteissa on tapahtunut kuluneen puolen vuoden aikana huomionarvoista muutosta, lisärahoitusta hakevan koulutuksen järjestäjän tulee raportoida muutoksista hakulomakkeella. Muussa tapauksessa ministeriö käyttää aiemmassa

hakemuksessa esitetyjä tietoja pohjana koulutuksen järjestäjän lisämäärärahan tarpeen arvioinnissa. Tästä ohjeistetaan tarkemmin hakulomakkeella.

Edelleen ministeriö kiinnittää koulutuksen järjestäjien huomiota siihen, että lisärahoitusta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin ei ole tarkoituksenmukaista myöntää sellaisille koulutuksen järjestäjille, jotka ovat lomauttaneet tai aikovat lomauttaa opetus- ja ohjaushenkilöstöään kuluvan vuoden aikana.

Lisärahoituksen vaikuttavuuden seuranta

Vuosien 2020 ja 2021 lisätalousarvioiden perusteella koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnettyillä lisärahoituksilla toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia opintojen etenemiseen ja opiskelijoiden valmistumiseen tullaan arvioimaan muun muassa Koski-järjestelmästä saatavan tilastoaineiston avulla. Lisärahoituksilla toteutettujen toimien laaja-alaisempi vaikuttavuusarviointi on tarkoitus sisällyttää myöhemmin joko ammatillista koulutusta koskevien muiden selvitysten ja arviointien tai vaihtoehtoisesti koronavirusepidemian vaikutuksia laajemmin kartoittavien selvitysten yhteyteen.

3. Hakemusten toimittaminen ja prosessin aikataulu

Varainhoitovuoden 2021 aikana jaettavaksi jätettyä perusrahoitusta (luku 1) sekä kolmannen lisätalousarvion perusteella myönnettävää lisärahoitusta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi (luku 2) haetaan yhdellä sähköisellä lomakkeella, joka julkaistaan tarkempine ohjeineen 20.9.2021 ministeriön sivuilla osoitteessa <http://minedu.fi/lisasuoritepaatosten-valmistelu>.

Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee toimittaa sähköisen hakulomakkeen sisältöä vastaavat tiedot allekirjoitettuna ja päivättyinä asiakirjana opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@minedu.fi. Hakemuksen allekirjoittajalla tulee olla organisaation nimenkirjoitusoikeus.

Koulutuksen järjestäjien tulee toimittaa hakemuksensa opetus- ja kulttuuriministeriöön **viimeistään 15.10.2021**. Ministeriö käsittelee ainoastaan ne hakemukset, jotka on toimitettu määräajassa.

Ministeriön tarkoituksena on päättää toisella lisäsuoritepäätöksellä myönnettävästä rahoituksesta 5.11.2021 mennessä.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki (Uusimaa), puh. 02953 30166, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Jukka Lehtinen (Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta), puh. 02953 30183, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Anne Ekroth (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala), puh. 02953 30104, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund (Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi), puh. 02953 30249, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Tiina Polo (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi), puh. 02953 30022, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Kari Korhonen, puh. 02953 30162, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Tarja Olenius, puh. 02953 30237, etunimi.sukunimi@gov.fi

Asiantuntija Johannes Peltola, puh. 02953 30292, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ylijohtaja Petri Lempinen

Opetusneuvos Tarja Olenius

Liitteet Liite 1. Laskennallinen arvio vuoden 2021 opiskelijavuositoteumista
Liite 2. Vuosien 2019-2021 kuukausikohtaiset opiskelijavuosikertymät

Jakelu Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Tiedoksi Akava ry
Ammatillisen Aikuiskoulutuksen johtajat ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos
Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Oikeusministeriö
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sivistystyönantajat ry
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen konservatorioliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen Oppisopimusosaajat ry
Suomen Yrittäjät ry
Tilastokeskus
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK Ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Urheiluopistojen Yhdistys ry
Valtiovarainministeriö
Aluehallintovirastot
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Maakuntaliitot